Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:
Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол №11 від 30.06.2022 р.)

Рецензенти:
Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

забезпечення функціонування системи, створення умов для проєктування та реалізації індивідуального освітнього маршруту учня з особливими потребами, що дозволить задовольнити його освітні потреби.

Інклюзивне середовище об'єднує низку інших середовищ, як от: середовище закладу освіти, сім'ї, інклюзивно-ресурсного центру тощо, що дає змогу тлумачити його як складне та багатокомпонентне. Завдяки такій своїй структурі воно виконує функції розвитку, виховання, підтримки, спілкування.

Отже, соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами, на наш погляд, полягає в наступному: визначальними постають соціокультурні чинники, що визначають міру готовності учнів і їх батьків до соціальної взаємодії, толерантного спілкування та формування інклюзивної культури. У сучасних закладах формується середовище, в якому відбувається постійна активна взаємодія людини з особливими потребами та світом, що дозволяє розвивати соціальні взаємини та навички формування стосунків і спільних дій. Інклюзивну освіту сучасні філософи визначають як особливе соціокультурне явище, для якого визначальною є не просто допомога дітям з особливими потребами, але й підготовка висококваліфікованих педагогів, які можуть на засадах толерантності, чуйності, творчості та співробітництва допомогти їм.

Список використаних джерел:

1. Лещук Г. В. Особливості соціокультурної діяльності як фактора соціально-виховного впливу на особистість. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* Випуск 1 (44). Ужгород, 2019. С. 98-101

2. Павленко К. М. Філософія інклюзії в освіті. *Мультиверсум*. *Філософський альманах*. 2019. Випуск 3-4 (169-170). С. 185-195.

СКОРОМНА Маріанна Володимирівна

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У СИСТЕМІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПЕДАГОГІВ ДО ПРАКТИКИ

Актуальність теми зумовлена переходом освіти до дитиноцентриського, компетентнісного та діяльнісного підходів, про що зазначено в Концептуальних засадах реформування початкової освіти «Нова українська школа». Сучасні вимоги суспільства до освітнього процесу потребують його практичної спрямованості, зокрема на засадах використання новітніх технологій; створення умов для саморозвитку і самовираження учнів, урахування їх індивідуальних особливостей.

Однією з новацій у початковій школі є застосування електронних освітніх ресурсів (ЕОР), зокрема електронних підручників (е-підручників) і електронних освітніх ігрових ресурсів (ЕОІР).

Під ЕОР розуміємо навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації освітнього процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами.

Е-підручник − це електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об’єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію. (Литвинова, 2016)

У е-підручнику крім цілісної змістової частини містяться інтерактивні завдання, зокрема компетентнісного спрямування; мультимедійні фрагменти для унаочнення теоретичного матеріалу, електронні тести для формуючого оцінювання та різноманітні 3D-моделі та об’єкти доповненої реальності. (Литвинова,2016)

Учителі початкової школи констатують, що використання е-підручників та ЕОІР в початковій школі має здійснюватися за технологією, що враховує вікові особливості учнів, рівень підготовки учнів та вчителів до використання новітніх освітніх ресурсів. Науковці зазначають, що існує потреба в розробці нових моделей організації освітнього процесу, використання системи інтерактивних завдань для забезпечення неперервного розвитку когнітивних здібностей учнів початкової школи та активізації їх пізнавальної діяльності, що потребує додаткових досліджень. (Литвинова, 2016)

О. Г. Єсіною та Л. М. Лінгур теоретично обґрунтовано, що в навчальному процесі використання е-підручника забезпечує розвиток творчого, інтуїтивного мислення; естетичне виховання за рахунок використання можливостей графіки, мультимедіа; розвиток комунікативних здібностей; формування вмінь приймати оптимальне рішеннят. (Брончук, 2016)

Практичні позитивні результати отримано в процесі визначення особливостей використання е-підручника для інтенсифікування самостійної роботи. З’ясовано, що в процесі роботи з е-підручником можна розширювати обсяг подання даних і відомостей, підвищувати ефективність використання позатекстового компонента для самоорганізації та самоконтролю навчальних досягнень.

Крім того результати показують, що е-підручники можуть бути використані вчителями для підвищення інтересу учнів до навчання за двома напрямами: для створення новітніх умов роботи учнів у класі й удосконалення системи виконання домашніх завдань.

Методична підсистема закладів початкової освіти має постійно розвиватися. Це пов‘язано з появою нових технологій в освіті: впровадження інновацій, використання хмарних і мобільних технологій, поява освітніх ігор, повсюдний доступ до відкритого освітнього контенту, моніторинг і освітня аналітика, проектування освітнього середовища. (Брончук, 2016) Під педагогічною технологією розумітимемо систему методів, форм і засобів для

здійснення будь-якого процесу, пов'язаного з освітою. Під технологією Smart Kids розуміють систему методів, форм, електронних освітніх ігрових ресурсів та електронних підручників для здійснення навчання учнів початкової школи. Е-підручник і ЕОІР – це складові технології Smart Kids. Технологія Smart Kids у закладах загальної початкової освіти реалізується в чотирьох формах: Smart Case, Smart Teacher, Smart Class і Smart Kids.

До методичних особливостей використання технології Smart Kids треба віднести проведення естафет, квестів, конкурсів та розв'язання кросвордів з використанням ІКТ.

З метою забезпечення здоров'язбережувального підходу до навчання і дотриманням санітарно-гігієнічних норм використанням е-підручників/ЕОІР має тривати не більше 10-12 хвилин на уроці.

До основних переваг використання технології Smart Kids належать цільовий розвиток пам'яті, уваги, мислення, сприйняття навчальних даних з екрану, а також формування культури використання ЕОІР й електронних підручників та компетентностей з навчальної комунікації . (Литвинова, 2016)

Для впровадження технології Smart Kids в початкову школу необхідно мати епідручники/ЕОІР, а вчителю початкових класів необхідно розуміти основні етапи впровадження такої технології. Визначимо етапи впровадження технології Smart Kids в систему початкової школи.

І етап. Апробація в умовах початкової школи одного е-підручника (або ЕОІР) під час освітнього процесу. Напрацювання навиків інтеграції ЕОІР з навчальним матеріалом і практичними завданнями. Використання е-підручників/ЕОІР для фронтальної роботи з класом. Використання е-підручників/ЕОІР фрагментарне.

ІІ етап. Систематичне використання одного е-підручника (або ЕОІР) під час освітнього процесу для фронтальної роботи з класом. Формування умінь та навиків організації фронтальної роботи з учнями (фрагментарно) з використання ЕОР.

ІІІ етап. Використання е-підручника (або ЕОІР) для навчання базових предметів і організації групової роботи з класом. Формування умінь та навиків організації групової роботи з учнями (фрагментарно) з використання ЕОР.

ІV етап. Систематичне використання е-підручника (або ЕОІР) під час освітнього процесу як під час фронтальної, так і під час групової роботи. Організація ефективної фронтальної та групової роботи з учнями.

V етап. Систематичне використання е-підручників/ЕОІР. Налагодження роботи учнів у домашніх умовах. Впровадження елементів змішаного навчання.

VI етап. Активне використання технології Smart Kids для навчання учнів початкової школи. Організація ефективної фронтальної, групової роботи з учнями та змішаного навчання на засадах використання е-підручників/ЕОІР. (Вембер, 216).

Список використаних джерел:

1. Положення про електронні освітні ресурси: Наказ від 01.10.2012 №1060 URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12.

2. Літвінова С. Г., Мельник О. М. Використання електронних освітніх ігрових ресурсів у навчально-виховному процесі початкової школи: метод. реком.. Київ. 2016. 84 с.

3. Вембер В. П. Створення інтерактивного дидактичного матеріалу в процесі підготовки майбутніх вчителів інформатики. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. Київ. 2016. №2. С. 137-144.

4. Брончук Ю. В. Методика використання сервісу LearningApps для створення інтерактивних навчальних додатків. Методичний вісник. Інформаційно-методичний збірник. Рівне. 2017. №1. С. 40-46.

СТАРІКОВА Людмила Павлівна

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ НА УРОКАХ ДИСЦИПЛІНИ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

На сьогоднішній день найбільшої актуальності набуває питання використання сучасних комунікаційних засобів навчання, а саме інтернет-ресурсів, оскільки учні навчаються в он-лайн режимі. Саме події 2020-2022 року (карантин, воєнний стан) привернули особливу увагу до впровадження технологій дистанційного навчання. З кожним днем зростають вимоги до організації навчального процесу, розвиваються нові, більш сучасні та ефективні інформаційно-комунікаційні технології.

Дослідженням питань он-лайн навчання займались українські (С. Гончарова, В. Олексюк, О. Спіріна) та зарубіжні вчені (М. Апарісіо, Д. Р. Гаррісон), які особливу увагу приділяли використанню онлайн-сервісів на уроках, аналізу переваг і недоліків застосування цих засобів навчання.

Он-лайн сервіси – це сайти, які надають можливість якісно змінити та полегшити навчальну роботу на основі співробітництва, здобути практичні навички і одночасно стають компонентом інтегрованого навчального середовища, що забезпечує, підтримує та доповнює навчальний процес.

До основних умов ефективної організації навчального співробітництва в освітньому он-лайн процесі відносять забезпечення постійного спілкування усіх учасників, творчої взаємозалежної, активної, особистісної участі у спільній роботі, постійного формування навичок роботи у команді. Ідеально, коли для обміну інформацією та моніторингу використовується одна платформа, а не декілька. Важливим у дистанційному навчанні є емоційний зв’язок між педагогом і учнями. Найкраще його налагодити через відео зв’язок.

Головним складником дистанційного курсу є дистанційний або електронний урок. Це колективна форма навчання, якій властиві постійний склад учнів, певні рамки занять, жорстка регламентація навчальної роботи над одним і тим же для всіх навчальним матеріалом. За структурою та змістом він